

ION
BĂIEȘU

Mama s-a îndrăgostit

piesă într-un act

ION BĂIEŞU

Mama s-a îndrăgostit

PERSONAJELE:

MAMA
TATĂL
FIICA
FIUL

(*O sufragerie mobilată decent, fără lux. Masa, de patru persoane, este pregătită pentru cină. Un bărbat, între 45 şi 50 de ani, ci mijlocul înconjurat cu un prosop, aranjează tacâmurile, în timp ce fiul lui, Emil, în vârstă de 18 ani, şade întins pe o sofa şi meditează. Tatăl dichiseşte totul cu migală şi, deşi mişcările lui sunt precise, el nu-şi poate ascunde o puternica tulburare interioară. Fiul continuă să stea nemişcat pe sofa*).

FIUL: Tată, la ce oră a spus că vine?
TATĂL: În jurul orei opt.
FIUL: A pronunţat ea această cifră?
TATĂL (*după ce se gândeşte*): Nu. A spus că va veni astă seară.
FIUL: Ceea ce nu înseamnă neapărat ora opt. Seară poate fi şi la ora zece sau unsprezece. Insist asupra orei pentru că aş fi avut treabă în oraş pentru un ceas.
TATĂL: Te rog să nu pleci. Trebuie aşteptăm cu toţii.
FIUL: Dar Camelia de ce nu vine?
TATĂL: Trebuie să pice şi ea.
FIUL: M-aş mira.

(*Pe uşă intră Camelia. Ea este geamănă cu fratele ei, asemănarea lor fizică fiind perfectă şi tulburătoare. Camelia a venit în fugă şi respiră greu.*)

FIICA: A venit?
FATAL: Nu, dar va sosi dintr-o clipă într-alta.

(*Fiica îşi dezbrăcă pardesiul în tăcere. Se aşează apoi pe un scaun*).

FIICA: A precizat că va veni în seara asta?
FIUL: Da, dar nu a spus ora. Iar eu aş avea ceva treabă în oraş. Mă tem că ne pierdem timpul.
FIICA: Emil, cum îţi permiţi să spui că-ţi pierzi timpul aşteptând-o pe mama? (*Tatăl iese pe uşa care duce spre bucătărie*). Poţi să-mi spui şi mie ce treabă importantă ai la această oră?
FIUL: Nu. Şi-ţi interzic să-mi pui întrebări de acest gen.
FIICA: N-avea nici o grijă, ştiu lotul.
FIUL (*ridicându-se de pe pat, cvasi-agresiv*): Ce ştii?
FIICA: Tot ceea ce este necesar să ştiu.
FIUL: Şi de ce este necesar să ştii tu totul despre mine?

(*Tatăl intră cu un platou cu gustări şi-l aşază pe masă. Apoi pleacă iar în bucătărie*.)

FIUL (care între timp s-a calmat): Poţi să-mi spui şi mie, dacă le ştii pe toate, de unde vine mama? Adică din oraş sau din provincie?
FIICA: Nu ştiu, că n-a vorbit cu mine. Din câte bănuiesc, se întoarce definitiv.
FIUL: Definitiv — de unde? Tu ştii o grămadă de amănunte despre povestea asta şi mie nu-mi spui nimic! Eu nu am dreptul să ştiu adevărul?
FIICA: Adevărul nu-l ştiu nici eu. Adevărul îl ştie tata.
FIUL: Şi nouă de ce nu ne spune nimic (*Intră Tatăl, aduce şerveţele şi solniţa*.) Tată, poţi să ne spui şi nouă de unde vine mama, de ce a plecat, de ce vine, pentru cât timp vine şi ce se ascunde sub această dispariţie misterioasă?

TATĂL (*intra în panică*): Emil, ştii foarte bine că v-am interzis să-mi puneţi întrebări pe această temă. Nici eu, nici mama nu trebuie să vă dăm socoteală pentru ceea ce facem. Mama a plecat pentru că aşa a dorit ea... Şi se întoarce pentru că aşa a doreşte ea... Obligaţia voastră este s-o primiţi cu bucurie şi respect, aşa cum se cuvine să primiţi o mamă. (*Tăcere îndelungată*).

FIICA: Talâ, mama a plecat de acasă pentru că s-a îndrăgostit de cineva ?

TATĂL: Cine ţi-a dat voie să întrebi?

FIICA (*îndârjită*): Am aflat că mama a plecat de acasă pentru că s-a îndrăgostit de un bărbat. Vreau să ştiu dacă acesta este adevărul. Şi vreau să mai ştiu de ce se întoarce acum înapoi. (*Începe să plângă*) Cum e posibil ca mama mea să se îndrăgostească? Cum a putut să facă aşa ceva?

TATĂL: Camelia, linişteşte-te. Mama va sosi dintr-o clipă într-alta. N-aş vrea să te vadă tulburată. Mama voastră este cea mai bună din lume şi voi nu aveţi dreptul să-i reproşaţi nimic.

FIUL: Cele mai bune mame din lume nu fug de-acasă după alţi bărbaţi. Camelia, de unde ştii tu că mama s-a îndrăgostit de cineva?

FIICA: Mă priveşte. Important e că ştiu.

FIUL: Şi mie de ce nu mi-ai spus?

FIICA: Pentru că nu meritai să ştii.

FIUL: Ar trebui să te pălmuiesc pentru obrăznicia asta.

FIICA: Încearcă.

FIUL: Tată. Tu ai ştiut?

TATĂL: Emil... (*Se gândeşte, împovărat*) Du-te şi pune apa minerală la frigider.

FIUL: Nu mă duc.

TATĂL: Atunci mă duc eu. (*Se aude soneria de la intrare. Tatăl intră în panică*) Copiii a venit! Camelia, du-te şi deschide. (*Se răzgândeşte*) Lasă că mă duc eu. (*Se duce şi deschide. Se întoarce peste câteva clipe,*

singur) Era poştaşul. Trebuie să plătim telefonul. Optzeci şi cinci de lei şi cincizeci de bani.

FIICA: Mama nu are cheie?

TATĂL: Cred că da. În orice caz, a plecat fără pardesiu şi, între timp, s-a făcut frig. Emil, nu te duci să pui apa minerală la frigider?

FIUL: Am spus că nu. Vreau să mă gândesc.

TATĂL: Atunci gândeşte-te. Am s-o pun eu. (*Se îndreaptă spre bucătărie, dar se opreşte. Se aude un zgomot. Din nou intră în panică*) Copii, a venit!

(*Peste câteva clipe intră Mama, călcând rar, oarecum nesigură pe ea, cu o lumină stranie pe faţă. E îmbrăcată simplu, dar elegant, foarte palidă şi încă frumoasă, o frumuşele în vârstă de treizeci şi opt de ani, încă viguroasă, dar marcată de oboseală. Ezită o clipă, apoi îi sărută pe cei doi copii pe obraz. Tăcere lungă greu suportabilă*)

MAMA (*cu o veselie bruscă*): Doamne, ce mari v-aţi făcut, copii! Aţi crescut înfiorător. (Râde strident) Emil, ti-ai lăsat perciuni şi arăţi ca un golan. Camelia, de ce ţi-ai tăiat părul, cum de-ai făcut tâmpenia asta? (*Cei doi nu răspund şi nu zâmbesc*) Dar de ce sunteţi aşa de muţi?

TATĂL (*pare cel mai derutat*): Vă rog să poftiţi la masă. (Se aşază eu toţii la masă, dar fără convingere, cu gesturi încete, parcă cuprinşi de o surdă oboseală) Un moment, să aduc vişinata. (*Se duce în bucătărie şi aduce o sticlă cu vişinată. Toarnă apoi în pahare*) Să bem. (*Ridică paharul. Nimeni nu-l urmează*)

MAMA: Mulţumesc, eu nu beau.

FIICA (*cu ostentaţie*): Nici noi.

TATĂL (*încercând, disperat, să încropească o discuţie*): E foarte gustoasă. Am nimerit-o. (Pauză) Nu mâncaţi?

(*Nimeni nu mănâncă.*)

MAMA: O să mâncăm mai târziu. Hai să bem, totuşi, nişte vişinată. (*Gustă dintr-un pahar*) Nu-mi place. E groaznic de dulce. (*Pauză*) Dar de ce vă uitaţi aşa de fioroşi la mine? Ce-am făcut? (*Pauză*) Aşteptaţi cumva o explicaţie?

TATĂL: Nu aşteptăm nici un fel de explicaţie.

FIICA (*gata să izbucnească în plâns*): Tată, cum poţi să spui aşa ceva?

TATĂL: Adică ce să spun?

FIICA: Ştii foarte bine că noi aşteptăm explicaţie!

TATĂL (*către Mama*): Nu-i nevoie să te dezvinovăţeşti în faţa lor.

FIICA: De ce? (*Începe să plângă*).

MAMA (*o mângâie pe păr cu blândeţe*): Nu plânge, Camelia, nu fi caraghioasă. Nu mă voi dezvinovăţi în faţa nimănui, dar am să vă dau lotuşi o explicaţie, dacă aveţi nevoie de ea. Ca să scurtăm atmosfera asta penibilă, am s-o fac chiar acum. (*Tulburată şi oarecum solemnă.*) Am plecat de acasă, părăsindu-vă pe voi şi pe tatăl vostru, pentru că m-am îndrăgostit de un bărbat. Asta-i tot.

FIUL (*abia ţinându-şi plânsul*): Ce fel de bărbat?

MAMA (*zâmbind straniu*): Cum să vă spun... Un bărbat necunoscut, care m-a vizitat într-o noapte, tulburându-mă şi răpindu-mă pentru totdeauna. Să nu credeţi că n-am încercat să mă împotrivesc, dar nu mai aveam nimic de făcut. M-a luat pe nepregătite şi m-a dus... (*Râde.*) Se poate întâmpla oricui, chiar unei mame.

FIICA: Şi acum te-ai întors definitiv?

MAMA: Am venit să vă văd. (*Tăcere.*)

FIUL: Mamă, nu regreţi ce-ai făcut?

MAMA: Nu. M-au chinuit toate celelalte sentimente, în afară de regret.

FIICA: Dar nu consideri totuşi necesar să-ţi ceri scuze faţă de cineva?

MAMA: Faţă de cine?
FIICA: Faţă de tata...
MAMA (către Tatăl): Doreşti să-ţi cer scuze?
TATĂL (încurcat): În orice caz... nu e acum momentul. Dar în principiu...
MAMA: Mi-e teamă că n-am să-ţi pot cere iertare nici acum, nici mai târziu şi nici în principiu. Cred că nu eu trebuie să-ţi cer ţie iertare. Dar să trecem peste asta.
FIICA: Mamă, faci o mare nedreptate! Tata nu merită să fie jignit. Tu nu ştii nimic.
MAMA: Ba da. Ştiu.
FIICA: N-ai de unde să ştii că el a fost robul nostru cât ai lipsit tu de lângă noi, că el a gătit, a spălat, a făcut piaţa, a făcut curăţenie, şi asta după ce venea de la servici.
MAMA: Era datoria lui. Fiind eu plecată, trebuia să fie şi tată, şi mamă, aşa cum, atunci când a fost el plecat, eu v-am fost şi mamă, şi tată. Voi eraţi mici, nu ştiţi, dar eu spărgeam lemne singură, şi nu numai că le spărgeam, dar le şi furam, că nu aveam, iar voi eraţi îngheţaţi de frig. Şi n-avea nici bani, şi vindeam haine, că tatăl vostru lipsea de trei luni, ştie el de ce. Aşa că ce mare sacrificiu a făcut că a spălat rufe cu maşina şi că a şters praful cu aspiratorul? (*Către Tatăl, cu o ironie blândă*.) Ai gătit mâncare caldă?
TATĂL: Uneori.
MAMA Mă rog. În general te-ai descurcat, nu?
TATĂL: Da. Am pus şi murături.
MAMA: Bravo.
FIUL (*izbucneşte*): Mamă, nu te-am văzut niciodată atât de rea! (*Iese, trântind uşa. Mama îşi stăpâneşte cu greu emoţia. Tatăl, tulburat, îşi caută o treabă în bucătărie*.)
MAMA: Camelia, du-te şi linişteşte-l. (*Camelia iese. Intră Tatăl*) Ţi-e greu singur?
TATĂL (*modest şi umil*): Am reuşit să mă descurc. (*Pauză*)

Totuşi, ar fi trebuit să ne trimiţi o veste... Cel puţin să fi ştiut unde te afli. Copiii mă întrebau în fiecare zi de tine.

MAMA: Îmi simţeau lipsa?

TATĂL: Erau intrigaţi şi îngrijoraţi. Acum s-au obişnuit.

MAMA: Cu atât mai bine.

TATĂL: Totuşi, mie ai putea să-mi spui unde ai fost.

MAMA: Ce importanţă are unde am fost? Important e că am plecat şi că te-am părăsit.

TATĂL: Acum te-ai întors definitiv?

MAMA: Nu ştiu. Mă mai gândesc. Depinde. Dacă vă descurcaţi singuri, plec. Dacă aveţi absolută nevoie de mine, rămân. De fapt, pentru asta am venit. Ce zici, să rămân sau să plec?

TATĂL (*se gândeşte*): Pleacă.

MAMA: Perfect. Eşti un tip dintr-o bucată. Nu te ştiam aşa. Oricum, după gestul pe care l-am făcut, nu puteai să mă ierţi. Eşti bărbat, şi bărbaţii nu iartă femeile când greşesc. Femeile, da, iartă, pentru că de obicei n-au încotro şi pentru că, tot de obicei, le place să fie înşelate, au vocaţie de victime. Dovadă că eu te iert pe line, deşi eram hotărâtă să n-o fac niciodată. Te iert cu condiţia să ai grijă de copii, să faci totul cu să nu-mi simtă lipsa.

TATĂL: Tu pentru ce trebuie să mă ierţi pe mine? Pentru că m-ai părăsit într-o noapte fără să-mi spui un cuvânt? Pentru că n-am ştiut nimic de tine două luni de zile?

MAMA: De ce eşti mincinos? Ţi-am telefonat chiar a treia zi.

TATĂL: Da, ca să-mi spui că te-ai îndrăgostit de un bărbat şi că nu ştii dacă o să le mai întorci.

MAMA: Exact.

TATĂL: Pentru asta trebuie să mă ierţi?

MAMA: Despre altceva e vorba.

TATĂL Despre ce?

MAMA: E vorba de... (*Intră Fiul şi Fiica*) Discutăm altă

dată. Acum sunt copiii de faţă şi nu trebuie să ne vadă certându-ne. Veniţi mai aproape, copii. De ce vă uitaţi aşa de urât la mama voastră care v-a născut, legănat şi crescut?

FIICA: Mamă, cu noi nu vrei să vorbeşti?

MAMA: Ba da. Pentru asta am venit. Emil, nu-i aşa că şi tu vroi să stai de vorbă cu mine?

FIUL: Da.

MAMA: Atunci veniţi mai aproape. (*Cei doi se apropie şi se aşază lângă ea, rămânând însă în continuare crispaţi şi tăcuţi*.) Când am placat, grăbită cum eram, n-am luat decât fotografiile voastre când eraţi mici de tot, nişte bebeluşi grăsuni şi buflei. Într-o zi, uitându-mă la fotografii, n-am reuşit să vă deosebesc unul de altul. Semănaţi ca două picături de apă.

FIUL (*cu aceeaşi indispoziţie*): Şi crezi cumva că asta e o mare fericire pentru noi?

MAMA: De ce să nu fie?

FIUL: Uite că nu e! Pentru că eu sunt obligat să port în spinare toate zăpăcelile sufleteşti ale Cameliei. Dacă ea e tristă, sunt si eu trist fără motiv, dacă o apucă pe ea isteria, mă apucă şi pe mine nebunia, şi uite-aşa, vreau, nu vreau, trebuie să trăiesc totul în dublu exemplar. Am stat de vorbă cu nişte gemeni dintr-a noua şi mi-au spus că ei nu simt aşa ceva.

MAMA: Emil, ţi-am explicat eu odată care e cauza, dar ai uitat. Gemenii care au o asemănare fizică perfectă şi o structură psihică identică s-au format în acelaşi ovul. Dar nu văd de ce te deranjează aşa de mult că împărţiţi între voi totul, inclusiv stările sufleteşti. Mie mi se pare superb să ai o soră frumoasă şi să fii trist sau vesel pentru ea, şi invers.

FIUL: Ei, află că nu-i chiar aşa de superb, mamă, ba chiar e foarte incomod. Să nu crezi că sunt pârâcios, nu mă interesează ce face ea, dar într-o noapte, când s-a dus la ceai, la buna ei prietenă Mariana, şi a rămas

chipurile să doarmă acolo, eu n-am putut să închid ochii toată noaptea, m-am zvârcolit îngrozitor. Nu ştiu ce-a făcut, o priveşte, dar eu n-am putut să demn.

FIICA: Dar tu când dispari cu individa ta câte trei zile şi trei nopţi, eu ce simt?

FIUL: Ce simţi?

FIICA: Ştii tu mai bine ce simt.

MAMA: Copii, nu vă certaţi. Camelia, ce-ai făcut în noaptea aia la Mariana?

FIICA: Nimic. Ara dansat şi...

MAMA: Şi?

FIICA: Atât. Pe urmă, când am plecat, m-am sărutat cu Viorel, iubitul meu.

MAMA: Iubitul tău?!

FIICA: Vorba vine, că el nu mă iubeşte. Cică iubirea e un sentiment pentru oamenii obişnuiţi, el vrea să ajungă savant.

MAMA: E chiar aşa de inteligent?

FIICA: Groaznic. E în anul întâi la matematică, cică a descoperit o ecuaţie şi scrie versuri în cifre.

FIUL: Versuri în cifre?! Ce tâmpenie mai e şi asta?

FIICA: Nu ştiu. Aşa se laudă el. Ce vreţi să mai ştiţi?

MAMA: Tu îl iubeşti?

FIICA: Am încercat, dar...

TATĂL: Eu lipsesc puţin. Sunt în baie.

(*Iese*)

FIICA: Adică am încercat de mai multe ori, dar n-am simţit nimic deosebit sau înălţător, cum simt alţii. Tu eşti îndrăgostită de-adevăratelea, mamă? Ce simţi?

MAMA: Eşti cam superficială şi obrăznicuţă. Camelia. Nu-ţi bate joc de sentimente. Învaţă să le respecţi.

FIICA: Păi le respect, mamă, dar mai întâi să le simt. Viorel zice să ne căsătorim de-acum, ca să scăpăm de obsesia asta, dar dacă el nu mă iubeşte, pot s-o fac, ce

părere ai? Ştiai că Emil e îndrăgostit de o femeie de vârsta ta?

FIUL (*vrea s-o lovească, dar Mama îl opreşte*): De ce mă bârfeşti? Neruşinato!

FIICA: Nu te bârfesc. Asta-i adevărul. Am simţit tot.

MAMA: Emil, am auzit şi eu despre povestea asta stupidă.

FIUL: Mamă, nu e vorba de nici un fel de dragoste la mijloc. O iubesc ca fiinţă, nu ca femeie.

MAMA: Nu înţeleg. Explică-te.

FIUL: Ştiu că nu înţelegi, de-aia nici nu-ţi explic.

MAMA: Totuşi, Emil, este nefirească şi suspectă prietenia ta cu o femeie de vârsta mamei tale.

FIUL: Nu e nimic nefiresc, mamă, îţi dau cuvântul meu de onoare. E o femeie excepţională. E speoloagă.

MAMA: Ştiam.

FIICA: De-aia lipseşti tu de-acasă cu zilele, pentru că te duci cu ea prin peşteri?

FIUL: Da, şi asta o să fac toată viaţa. Mamă, să fie clar: mă fac speolog.

MAMA: Doamne fereşte! Ce ţi-a venit?

FIUL (*montat*): Fii atentă. Eram la onomastica unui prieten şi venise şi ea acolo întâmplător. Adică nu întâmplător, pentru că era naşa lui. N-o cunoşteam. La un moment dat, ea a început să vorbească despre o peşteră din Apuseni pe care o vizitase cu câteva zile înainte şi peste cinci minute ne-am dat seama amândoi că numai eu o ascultam, că numai pe mine mă emoţiona crea ce povestea ea şi atunci am ieşit pe stradă şi ne-am plimbat până dimineaţa. Peste o săptămână am plecat cu ea într-o expediţie in munţi şi de-atunci suntem nedespărţiţi. Ne vedem absolut în fiecare zi.

MAMA: Chiar până acolo aţi ajuns?

FIUL: Da. Atunci când suntem aici, în oraş ne vedem la ea acasă, unde studiem împreună probleme de speologie, ascultăm muzică şi discutăm. Când plecăm pe teren, evident că suntem împreună. E o femeie excepţională.

Ţine la mine enorm, bineînţeles fără nici un fel de interes, vrea pur şi simplu să mă facă speolog. Plus că e şi un om de mare cultură, ştie trei limbi străine.

MAMA: Asta nu trebuie să te impresioneze. Când o să fii de vârsta ei o să ştii şi tu.

FIUL: Mamă, nu încerca s-o minimalizezi. E un savant.

FIICA: Ei, şi?

FIUL: Cum „ei, şi”? Tu ştii ce înseamnă să fii savant? Înseamnă să trăieşti pentru o idee, să faci din viaţa ta o demonstraţie, să verifici un adevăr, sacrificându-te. Câţi oameni fac asta?

MAMA: Emil, nu plânge, eşti penibil.

FIUL: Nu plâng, dar mă enervez că nu vrei să mă înţelegi.

MAMA: Încerc să te înţeleg.

FIUL: Mamă, am să-ţi povestesc trei scene din viaţa ei şi vei fi zguduită, ai s-o înţelegi şi ai s-o admiri.

MAMA: Povesteşte.

FIUL: Prima: la vârsta de optsprezece ani, în anul întâi de facultate, se căsătoreşte cu profesorul ei în vârstă de cincizeci de ani, unul dintre primii noştri biospeologi, elev strălucit al lui Racoviţă. S-a căsătorit din dragoste.

FIICA (*cu ironie*): Nu zău?

FIUL (*îndârjit*): Îl iubea ca savant şi ca erou, pentru că era şi erou. Nouăsprezece ani au umblat împreună prin sute de peşteri din ţară şi din străinătate, în Austria, Elveţia, Tunisia, Franţa, au fost în celebrele peştera Montespan şi Pierre-Saint-Martin, au văzut lucruri uluitoare, care nu se pot povesti, au scris şi o carte împreună, ţi-o dau s-o citeşti. Anul trecut, în timp ce explorau un puţ subteran, el a fost accidentat, l-a lovit o stâncă şi i-a fracturat şira spinării. A murit acolo sub pământ şi acolo l-a şi îngropat. Dar nu asta e important, mamă, important e că el a agonizat patruzeci şi opt de ore şi că ea a stat cu el tot timpul şi l-a îngrijit într-o beznă totală, pentru că li se terminaseră bateriile şi pentru că n-avea cum să-l

scoată de-acolo, şi a murit în braţele ei. Închipuie-ţi femeie, într-o beznă totală, într-o linişte sinistră, cu un mort în braţe. E îngrozitor.

MAMA: Într-adevăr.

FIUL: Iar când iese afară, zdrobită complet, o epavă fizică şi morală, trebuie să dea lungi explicaţii procuraturii despre moartea profesorului în peştera, trebuie să coboare din nou sub pământ cu un medic legist, care să constate motivele decesului, iar acel medic încearcă s-o seducă... (*Fiica îi face semne mamei că toată povestea e o minciună, da Mama o pune la punct, discret.*) ...Ea îl loveşte cu lanterna în cap, dar când ajunge sus, el o şantajează, dându-i de înţeles că o poate distruge şi atunci ea cere o nouă coborâre, cu un alt medic, medicul respectiv se accidentează şi din nou este acuzată... Toată istoria asta sinistră şi scârboasă a durat aproape un an, până când s-a lămurit.

MAMA: Dacă povestea n-ai luat-o dintr-un roman, e frumoasă.

FIUL: Ascultă a doua scenă. Acum două luni, când s-a împlinit un an de la moartea soţului ei, am stat amândoi de veghe o zi şi o noapte la mormântul lui, în peşteră, într-un frig şi o umezeală care pe orice om normal l-ar fi dus la disperare, n-am dormit nici o clipă, ea mi-a povestit toată viaţa ei, toate încercările prin care au trecut. Pentru ca să-i aducem un omagiu, am continuat împreună explorarea peşterii şi am descoperit o sală necunoscută, de o arhitectură uluitoare, cu nişte stalactite imense. Am dat sălii numele profesorului şi pe urmă am ieşit la suprafaţă, dar cum am ieşit, nu-ţi mai spun. Cu treizeci de metri înainte de suprafaţă ni s-a rupt coarda, dacă nu m-ar fi salvat ea, m-aş fi prăbuşit. Patru ore ne-am chinuit până am ajuns sus şi, când am ajuns, eu am leşinat de oboseală. Îţi mai spun încă o scenă?

MAMA: Spune.

FIUL: Acum două săptămâni am mers într-o peşteră de lângă Ceahlău, ca să verificăm o ipoteză a profesorului. Profesorul a susţinut într-o lucrare că acolo au trăit oameni din epoca fierului şi noi ani stat înăuntru cinci zile până când am găsit dovezi. Am găsit unelte de fier, o vatră de foc şi chiar nişte desene pe pereţi. Mamă, fără această femeie nu mi-aş fi putut niciodată închipui că e posibil să faci în viaţă lucruri atât de extraordinare. Fii sinceră şi spune-mi dacă nu e un om excepţional.

MAMA: S-ar putea să fie. Un singur lucru nu-mi place: că-ţi pui viaţa în pericol. Gândeşte-te şi la mine.

FIUL: Mamă, ca să fiu sincer, niciodată, când sunt în pericol, nu mă gândesc la tine. Acum aproape tot timpul mă gândesc la ea. Dar pe tine te iubesc foarte mult, mamă şi mi-a fost dor de tine. Ca dovadă că te iubesc, astă seară nu m-am dus la întâlnirea cu ea. Tu eşti fericită?

MAMA: Numai dacă sunteţi voi fericiţi şi cuminţi.

FIUL: N-avea nici o grija, mamă. Te rog să mă ierţi o clipă. Vreau să-i dau un telefon, să mă scuz.

MAMA: Te rog.

FIUL: Mulţumesc. (*Scoate telefonul din priză şi duce cu el într-o cameră alăturată.*)

FIICA: Mamă, ai slăbit şi te-ai făcut aşa de frumoasă... (*O mângâie*) Ce elegant eşti pieptănată... (*În şoaptă*) Sunt aşa de mândră că te-ai îndrăgostit... La şcoală toate colegele mele şuşoteau. La început am plâns, dar pe urmă m-am dat scama că o fac din invidie. Mamele lor sunt bătrâne şi urâte, de ele nu se îndrăgosteşte nimeni. E frumos?

MAMA: Cine?

FIICA: El. Cum arată?

MAMA (*o cuprinde în braţe şi răspunde în şoaptă, extrem de tulburată*) E înalt... îmbrăcat în negru... şi foarte palid...

FIICA: Ca un cavaler...

MAMA: Da, ca un cavaler... Ca un zburător... Nu-l văd decât noaptea...

FIICA: Îţi vorbeşte frumos? Ah, divini sunt bărbaţii care vorbesc frumos.

MAMA (*pe acelaşi ton straniu*) Îmi vorbeşte despre lumea lui în care vrea să mă ia... Cică e o lume albă...

FIICA: E străin?

MAMA: (n-o aude): ...în care ninge cu stele... şi nu bate niciodată vântul... Şi frigul e cald şi caldul e frig... Când îmi vorbeşte tremur tot timpul şi mi-e frică să aprind lumina, ca să nu-i văd ochii fără privire... (*Îşi stăpâneşte cu greu lacrimile*.)

MICA: Mamă, de ce-ai plecat fără să-mi spui nimic? Eu te înţelegeam.

MAMA: Mi-a fost ruşine...

FIICA (*o mângâie*): Tu ai fost întotdeauna o mamă demnă. Ce rău îmi pare că nu-ţi semăn... Eu nu sunt demnă. Sunt miloasă şi bună. Dacă mă mărit cu Viorel şi el ajunge celebru, o să-l îngrijesc toată ziua şi-o să-l mângâi. E aşa de sensibil... Când îl mingii prin păr, îi vine să plângă.

MAMA: Ai rămas un copil...

TATĂL (*intră neobservat*): Nu vreţi, totuşi, să mâncăm? (*Nu i se răspunde*.)

FIUL (*deschide uşa*): Camelia, vino la telefon. (*Camelia iese*.)

TATĂL: Nu vrei să mâncăm?

MAMA (îngândurată): Nu mi-e foame.

TATĂL (se aşază alături): Nici vişinată vrei să bei?

MAMA: Nu.

TATĂL (*după o pauză*): M-am dus în baie, am spălat nişte rufe şi m-am gândit. (*Ea nu-l ascultă*) Mă asculţi?

MAMA: Da, te ascult.

TATĂL: M-am gândit la ce mi-ai spus adineaori şi cred că n-am făcut nimic pentru care ar trebui să mă ierţi.

MAMA: Înseamnă că nu te-ai gândit bine.

TATĂL: M-am gândit. Pur şi simplu nu ştiu la ce te referi. Întotdeauna m-am purta cu tine dumnezeieşte. Nici chiar acum, când ai greşit, nu mi-am îngăduit să te jignesc.

MAMA: M-ai jignit o singură dată şi-a fost de-ajuns ca să nu te mai pot ierta toată viaţa.

TATĂL: Când te-am jignit?

MAMA: Când l-ai şantajat pe tata ca să-ţi dea fiica de soţie, ameninţându-l că altfel îl bagi la puşcărie, deşi nu el era de vină pentru catastrofa care se petrecuse în spital, ci altcineva, poate chiar tu, tânărul director administrativ. Tata era un bătrân bolnav şi fricos, şi a acceptat, dar eu eram într-o cameră alăturată şi am auzit totul. Nu ţi-am spus niciodată nimic şi am rămas lângă tine, pentru că au venit pe lume aceşti copii minunaţi.

TATĂL: Dar nu l-am şantajat, l-am rugat.

MAMA: Ba da, l-ai şantajat. Dar te ieri. Nu fii trist, te iert. (*Îl mângâie pe păr*) Altfel eşti un om cumsecade şi bun.

TATĂL: Atunci eram în stare de orice pentru că te iubeam...

MAMA: Da, dar pe-atunci eu iubeam pe altcineva... Şi nu mi-a fost uşor să plec cu tine, care mi-erai un străin.

TATĂL: M-ai urât?

MAMA: Nu. Mi-erai indiferent. Aşa cum îmi eşti şi acum. Îmi pare rău că ţi-o spun. Eu mâine dimineaţă o să plec. Mi-ai promis să ai grijă de copii. Lasă-i liberi, am încredere în ei, dar obligă-i să te respecte.

TATĂL: Nu vrei să rămâi?

MAMA: Nu. Nu e bine să rămân. (*Pauză*) Du-te şi te culcă. Eşti obosit. Mâine trebuie să te scoli de dimineaţă. Cum o duci cu serviciul?

TATĂL: Bine, Am luat o primă de doua sute de lei. I-am cumpărat pantofi lui Emil.

MAMA: Ar trebui să-ţi faci şi tu un costum. Umbli cam jerpelit, în şifonier e un CEC de o mie de lei. Când ai

nevoie, foloseşte-l. (*Pauză.*) Du-te. Sunt şi eu obosită.

(*Tatăl se ridică să plece. Pe uşa din dreapta intră Fiul şi Fiica purtând a pancartă improvizată, pe care scrie: „Mamă! Noi te iubim! Rămâi cu noi!” Defilează prin faţa ei, gravi, apoi izbucnesc în râs. Mama râde şi ea.*)

MAMA (*îmbrăţişându-i*): Vai. scumpi mai sunteţi! Mă faceţi să plâng şi n-am voie. (*Îşi şterge o lacrimă*) Vreţi să rămân cu voi?

FIICA: Da.

MAMA: De ce?

FIUL: Ca să fii cu noi… De ce să pleci cu un străin? O să-ţi fie dor… O să suferi…

MAMA (cu tristeţe): Da, e adevărat, o să sufăr… Hai, duceţi-vă la culcare. Mai vorbim şi mâine.

FIUL (*o sărută pe obraz*): Noapte bună, mamă.

MAMA: Noapte bună. Emil.

TATĂL: Noapte bună.

MAMA: Noapte bună. (*Fiul şi Tatăl ies împreună. Fiica o îmbrăţişează, duioasă.*)

FIICA: Mamă, ce frumoasă te faci când eşti tristă… Dacă pleci, pot să vin pe la tine să stăm de vorbă?

MAMA (*obosită*): Nu ştiu. O să vă dau un telefon. Du-te şi te culcă. Sunt obosită.

FIICA (*o sărută*): Noapte bună.

MAMA: Noapte bună. (*Fiica iese. Mama rămâne singură. Stă întinsă pe canapea, cu ochii închişi. Apoi se ridică, iese şi se întoarce cu telefonul. Introduce ştecherul în priză. Ridică receptorul, ezită, apoi formează un număr. Când i se răspunde, vorbeşte încet.*) Alo! Domnişoară, daţi-mi chirurgia. Bună seara, profesore. Da, eu sunt. Nu, nu mă simt bine. Poate din cauza emoţiilor… Da… Cred că m-am decis. Vin mâine dimineaţă. Îmi trimiteţi o maşină? Dar să nu oprească chiar în faţa casei. Nu vreau să mă vadă ai mei plecând cu „Salvarea”. Nu, ei

nu ştiu nimic. (*Zâmbeşte*) Nu le-am spus unde am fost. Le-am spus că m-am îndrăgostit de un bărbat palid, îmbrăcat în negru şi că am plecat cu el... Când totul se va sfârşi, te rog să le telefonezi. Îţi mulţumesc. Am încredere în dumneata. Deşi... Deşi simt că e târziu. Trupul meu îmi spune că e târziu. Simt o alarmă în mine... Ceva ţipă înăuntru asurzitor... Sunt obosită şi bătrână, bătrână... Dar dacă dumneata vrei să încerci... Îţi mulţumesc. Pe mâine. Noapte bună. (*Închide. Apoi se plimbă prin încăpere îndelung. Descoperă pe jos pancarta, o ia şi o împătureşte cu grijă. Se gândeşte încremenită. Într-un târziu, cade cortina.*)

---- CORTINA ----